

Des del búnquer

Publicat per [Martí Romaní Picas](#) [1] el 28/05/2018 - 10:48 | Última modificació: 13/04/2026 - 08:17

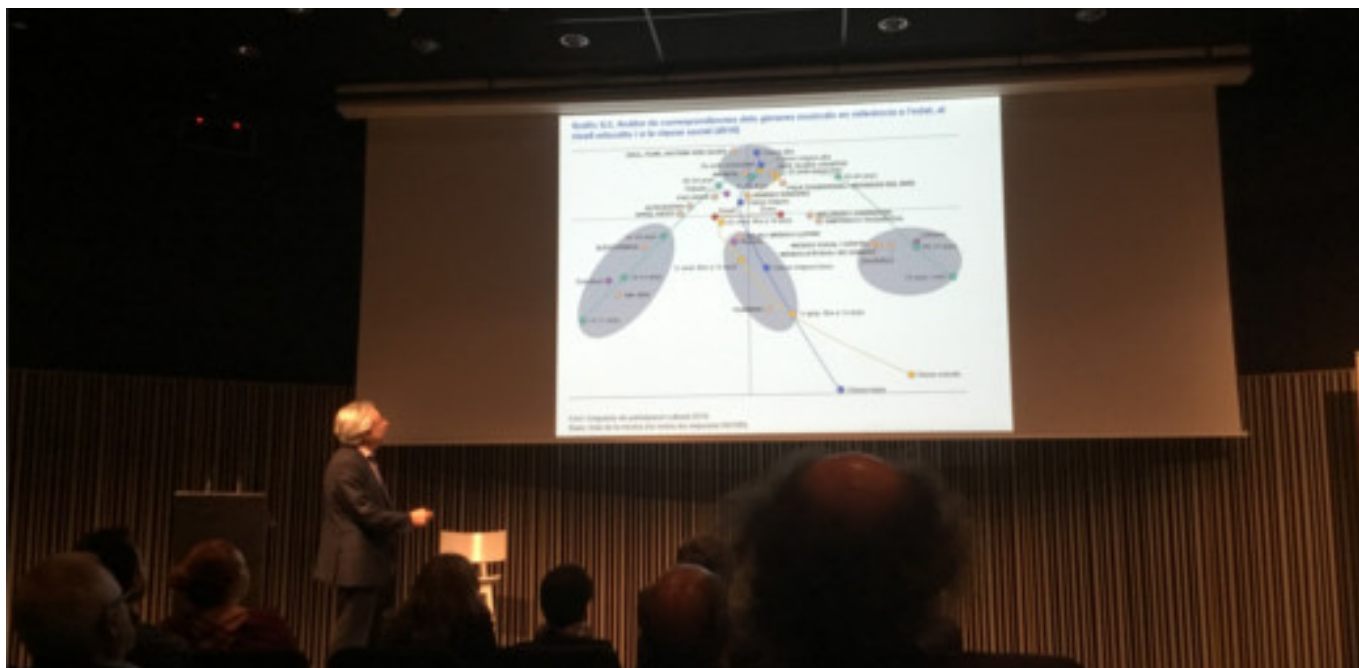

Contracrònica de la presentació de l'informe del [CoNCA](#) [2] “La participació cultural a Catalunya 2013-2016” a l'Auditori del MACBA, el 16 de maig de 2018. Podeu llegir la crònica en [aquest enllaç](#). [3]

La sala fa sentir de claveguera: no és un bon presagi. Hi hem entrat a través d'una obertura al terra de la [plaça Joan Coromines](#) [4]. Mentre el carrer bull d'activitat (patinadors, ballarins desinhibits i barcelonins d'arreu amb set de primavera i cervesa) ens aixopluguem al subsol per **parlar de cultura**: es presenta l'[informe](#) [5] “La participació cultural a Catalunya 2013-2016”. Una escala caragolada ens ha conduït fins a l'espai diàfan i de sostre baix on es farà la xerrada. L'[Auditori del MACBA](#) [6] sembla un **búnquer**.

És cert que la cultura està amenaçada (mireu sinó els [pressupostos dels últims anys](#) [7]) però no crec que ens hagin de bombardejar. Vaja, [de moment](#) [8]. Som pocs i les cares ens són conegudes encara que no ens saludem. Tot plegat té un aire sospitos, com de secta, com si fóssim els escollits per escoltar alguna mena de revelació. Em pregunto de què ens hem d'amagar. Per què ens refugiem sota la sorra del pati? Recordo llavors que en els orígens del cristianisme els fidels es reunien en [catacumbes](#) [9] perquè les autoritats els perseguïen. La **conferència** l'oficia [Antonio Ariño](#) [10], un dels autors de l'estudi. Compleix al peu de la lletra l'estereotip de catedràtic d'universitat: cabells blancs, ulleres, vestit a mida i corbata. Un home amb corbatí l'ha presentat. Qui porta corbatí avui en dia? Diria que no és la peça de roba més adequada per parlar de **contemporaneïtat**.

El professor Ariño es guanya l'audiència amb poques frases. “**No existeix la incultura, només altres formes de cultura**”. L'afirmació és contundent i demostra que mira el fet cultural des de la **sociologia**. Diu que la cultura oculta de manera subtil les desigualtats a través d'etiquetes com aquesta, “incultura”. Alguna cosa estem fent malament si la percepció social és que “**cultura**” **vol dir visitar museus i anar a concerts de música clàssica** i, en canvi, tota la resta és oci. Ariño té l'habilitat d'escollir amb precisió les dades que il·lustren el seu discurs, de manera que en cap moment satura l'auditori. El silenci denota atenció; les rialles contingudes que provoquen les seves bromes són un símptoma de la bona sintonia entre ponent i oients.

Un moment de la presentació

Els resultats de les enquestes demostren que la participació cultural no és una qüestió de gustos personals: els principals elements diferenciadors són **el nivell educatiu i la classe social**. Si els vincles entre educació, societat i cultura són evidents, per què insistim en segregar la cultura en [departaments estancs](#) [11]? La cultura és allò que ens defineix com a humans i tot i això li seguim donant una importància molt secundària. Més frases per recordar: des del punt de vista dels sociòlegs, **els humans mentim per naturalesa**. Llavors, hem de fiar-nos del que ens explica Ariño?

Diuen que saber riure's d'un mateix demostra intel·ligència; doncs bé, ser crític amb la pròpia recerca mostra un **nivell alt de rigor investigador**. I és que el professor de la [Universitat de València](#) [12] assenyala que l'informe no reflecteix les pràctiques culturals de les persones amb menys educació. Alguna cosa, per tant, no acaba de funcionar en la recollida de dades. Pel que fa a les enquestes, Ariño fa una observació força reveladora. A voltes els comentaris que passen desapercibuts són els més rellevants. "**Estem al final de l'època de les enquestes**", sentència. "Fixeu-vos en el cas de [Cambridge Analytica](#) [13] i no cal que digui res més". O sigui, en els estudis del futur les preguntes les respondran [les nostres dades](#) [14].

Abans de tornar a la superfície, els assistents tenim el torn de paraula. Les intervencions del públic menen el debat cap al nucli del tema: l'educació. De fet, aquesta va ser un dels eixos de les xerrades i els tallers de la jornada [Mutare](#) [15] de la [Fundació Carulla](#) [16]. A més, la pròxima edició d'[Interacció](#) [17] versarà precisament sobre **cultura i educació**, un binomi fonamental en la conformació d'una societat millor. No queda temps i la sessió la tanca el senyor del corbatí. Per acabar, destaca una de les últimes paraules del discurs d'Ariño: "**promesa**". Al final, aplaudiments sincers.

Ens aixequem i més d'un pregunta on és el lavabo. Ja ens hi hem acostumat però l'aire de la sala segueix pudint. És clar, som més a prop del clavegueram que del carrer. Les cares conegudes ara sí que es saluden i de seguida s'acomiaden. Probablement es veuran aviat en un acte semblant. Crec que en aquests esdeveniments som **sempre els mateixos**.

Enfilo les escales caragolades i de cop m'enlluerna el sol d'aquesta tarda de primavera. La plaça segueix bullint d'activitat: patinadors, ballarins i barcelonins d'arreu. Mentre m'encamino cap al tren penso que **tant de bo la cultura faci el mateix recorregut**: emergir de la caverna per brillar amb tota la seva esplendor al bell mig de la vida de les persones. De moment, espero que a l'auditori solucionin el problema de la ventilació.

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Etiquetes: pensament cultural
Etiquetes: polítiques culturals
Etiquetes: governança cultural
Etiquetes: valor públic de la cultura

- [18]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2018/des-del-bunquer>

Enllaços:

- [1] <https://interaccio.diba.cat/members/romanipm>
- [2] <http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-search.pl?q=au:%22Consell%20Nacional%20de%20la%20Cultura%20i%20de%20les%20Arts%22>
- [3] <https://interaccio.diba.cat/blogs/2018/participacio-cultural>
- [4] <https://goo.gl/maps/5o3ABHPHth62>
- [5] <https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2018/participacio-cultural-catalunya>
- [6] <https://www.macba.cat/ca/arquitectura>
- [7] <https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=535>
- [8] <http://www.lavanguardia.com/politica/20180514/443578373847/federico-jimenez-losantos-bombardear-barcelona-rajoy-cobarde-quim-torra.html>
- [9] <https://ca.wikipedia.org/wiki/Catacumba>
- [10] <http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-search.pl?q=au:%22Ari%C3%B1o%20Villarroya,%20Antonio%22>
- [11] <http://cultura.gencat.cat/ca/inici/>
- [12] <https://www.uv.es/uvweb/universitat/ca/universitat-valencia-1285845048380.html>
- [13] https://elpais.com/tag/caso_cambridge_analytica/a
- [14] https://www.ara.cat/opinio/carlos-delclos-tant-de-bo-la-confusio_0_2018798240.html
- [15] <https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2018/mutare-fem-ho>
- [16] <https://twitter.com/fundaciocarulla?lang=ca>
- [17] <https://www.diba.cat/web/cerc/interaccio>
- [18] <https://interaccio.diba.cat/node/7606>